

Vraag nr. 174
van 18 mei 2005
van de heer MARNIC DE MEULEMEESTER

Proefproject nachtzorg – Uitbreiding

Vorig jaar startte een proefproject "Nachtzorg" met als doel te helpen bij de nachtelijke verzorging van chronische zieken en dementerende patiënten. Het project wil voor de mantelzorgers geregeld een goede nachtrust mogelijk maken. Het project werkt zowel met vrijwilligers als met professionelen.

Via de media heb ik vernomen dat de minister dit project wil uitbreiden tot heel Vlaanderen.

1. Is het de bedoeling van de minister om uit te breiden tot heel Vlaanderen of wil ze op grond van het project een reglementaire basis uitwerken voor deze vorm van hulpverlening?
2. Hoe ziet de minister de verhouding tussen vrijwilligers en professionelen bij een uitbreiding tot heel Vlaanderen?
3. Hoeveel potentiële cliënten zijn er in Vlaanderen?
4. Hoe ziet de minister de financiering van dit project?

Wordt van de cliënt een bijdrage verwacht? Zo ja, hoe wordt die bijdrage bepaald?

5. Zal deze zorgvorm mee gefinancierd kunnen worden met de tegemoetkoming van de zorgverzekering?
6. Wordt een afzonderlijke dienst belast met deze nieuwe vorm van dienstverlening of wordt deze toevertrouwd aan bestaande structuren zoals de diensten thuiszorg, rustoorden, enzovoort?
7. Wat is de plaats van de vrijwilligersorganisaties die vandaag op dit terrein actief zijn? Worden zij ingeschakeld?
8. Wat is de kostprijs van een uitbreiding tot heel Vlaanderen?

Antwoord

1. Is het de bedoeling van de minister om uit te breiden tot heel Vlaanderen of wil de minis-

ter op grond van het project een reglementaire basis uitwerken voor deze vorm van hulpverlening?

Vooreerst wil ik even benadrukken dat er vandaag reeds een reglementair kader bestaat waarbinnen nachtopvang mogelijk is en ondersteund wordt vanuit de Vlaamse Gemeenschap.

De belangrijkste actoren op dit vlak zijn:

- De diensten oppashulp die erkend worden vanuit het thuiszorgdecreet van 14 juli 1998

Erkende diensten bieden minstens 10.000 uren oppashulp per jaar, waarvan minstens de helft moet worden gerealiseerd door vrijwilligers.

- De diensten logistieke hulp en aanvullende thuiszorg, gesubsidieerd in het kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2001.

Deze diensten bieden schoonmaakhulp en/of oppas en/of een klusjesdienst aan. De dienstverlening wordt geboden door professionelen.

- De diensten gezinszorg die eveneens erkend worden vanuit het thuiszorgdecreet van 14 juli 1998

De dienstverlening omvat persoonsverzorging, huishoudelijke hulp en schoonmaakhulp en de daarmee verband houdende algemene psychosociale ondersteuning en begeleiding. De dienstverlening wordt geboden door professionelen. Prestaties tussen 22 uur en 7 uur worden aan een hoger subsidiebedrag vergoed dan andere prestaties.

Ik moet vaststellen dat de vraag naar nachtopvang vandaag vaak onvoldoende beantwoord blijft, niet zozeer omdat de reglementaire basis zou ontbreken, maar wel omdat er een aantal structurele problemen zijn die het effectief inzetten van vrijwilligers en professionelen voor nachtopvang op een voldoende ruime schaal moeilijk maken.

In het kader van vrijwilligersoppas gaat het hier vooral om het onvoldoende aantrekkelijk statuut van de vrijwilliger, daarnaast om de begrenzing van het aantal uren nachtoppas die op jaarbasis kunnen gerealiseerd worden door

de vrijwilliger. Beide problemen vormen een federale bevoegdheid. Recent werden een aantal bijstellingen gerealiseerd, die echter voor het specifieke domein van nachtoppas door vrijwilligers te beperkt blijven.

In het kader van nachtoppas door professionelen vormt de arbeidswetgeving een belangrijke struikelblok. Er bestaat geen wettelijk kader dat de nachtprestaties regelt voor de verzorgenden. Diensten en personeelsleden die vandaag nachtprestaties leveren, doen dit geheel op een vrijwillige basis.

Ik ben van mening dat het zoeken naar een oplossing voor de voormelde problemen, in overleg met de bevoegde federale ministers, veel meer fundamenteel is, dan het scheppen van een nieuw reglementair kader of een nieuwe voorziening.

De reden waarom ik het project Integrale Nachtzorg Antwerpen zo waardevol vindt, is dat men er in slaagt om voor een gedeelte een antwoord te bieden op de bestaande noden in de regio. Dit gebeurt in Antwerpen ondanks de bestaande moeilijkheden en voornamelijk door een zeer intensieve samenwerking en positief engagement van verschillende actoren.

Het project Integrale Nachtzorg Antwerpen kan op dit vlak een voorbeeldfunctie betekenen voor Vlaanderen. De projectsubsidies 2004 werden trouwens toegekend omdat de initiatiefnemers de uitstraling en de bekendmaking van het project over heel Vlaanderen, als één van de hoofddoelstellingen voor het projectjaar formuleerden.

2. Hoe ziet de minister de verhouding tussen vrijwilligers en professionelen bij een uitbreiding voor heel Vlaanderen?

In het kader van thuisoppas algemeen (en dus ook voor nachtoppas), vind ik de inzet van vrijwilligers en professionelen, beide zeer essentieel.

Ik ben persoonlijk erg voorstander van vrijwilligersoppas. Hiervoor zijn er meerdere argumenten:

- Ik ben van mening dat de vrijwilligersoppas voor bepaalde patiënten meer aanvaardbaar en toegankelijk is dan professionele oppas.
- Ik pleit niet voor een professionalisering van de zorg, waar dit niet nodig is.
- Ik wens de bestaande solidariteit en bewogenheid in onze samenleving aan te moedigen en kansen te geven
- Ik realiseer mij dat de oppasvrijwilligers een zorgaanbod realiseren dat onbetaalbaar zou zijn, indien we dezelfde omvang met uitsluitend professionelen zouden moeten bewerkstelligen.

Niettemin ben ik eveneens overtuigd van de onschatbare waarde van de inzet van professionelen voor oppas:

- In een aantal zorgsituaties kan de professionele deskundigheid een belangrijke meerwaarde of zelfs noodzaak zijn
- Bij intensieve noden of een permanente vereiste van toezicht, zal de oppas via professionelen meer mogelijkheden tot een continue zorgverlening bieden.
- De professionele oppas is noodzakelijk om samen met de vrijwilligersoppas een afdoende antwoord te bieden op de zorgnoden.

3. Hoeveel potentiële cliënten zijn er in Vlaanderen?

Dit gegeven is mij niet bekend. Een berekening vanuit de bestaande werking is vrijwel onmogelijk. Registratiegegevens maken b.v. niet steeds een onderscheid tussen dagoppas en nachtoppas.

4. Hoe ziet de minister de financiering van dit project?

Het project Integrale Nachtzorg werd als pioniersproject gesubsidieerd via projectsubsidies thuiszorg. Hierdoor werd de mogelijkheid geboden om door een tijdelijke financiële stimulans het samenwerkingsmodel en concept goed uit te bouwen. Daarnaast laten de projectsubsidi-

dies toe de resultaten bekend te maken over Vlaanderen.

De verdere financiering van nachtopvang blijft verlopen via de bestaande en reeds erkende initiatieven.

De gebruiker betaalt voor nachtopvang gemiddeld 25€ per nacht.

5. Zal deze zorgvorm mee gefinancierd kunnen worden met de tegemoetkoming van de zorgverzekering?

De Vlaamse Zorgverzekering biedt een maandelijks tegemoetkoming die bedoeld is om de niet-medische kosten ten gevolge van een ernstig langdurig verminderd zelf\$zorgvermogen op te vangen. Uiteraard kan deze tegemoetkoming door de gebruiker aangewend worden om de kosten ten gevolge van nachtopvang mee te financieren.

6. Wordt een afzonderlijke dienst belast met deze nieuwe vorm van dienstverlening of wordt deze toevertrouwd aan bestaande structuren zoals de diensten thuiszorg, rustoorden, ...?

Het is niet mijn bedoeling bijkomende structuren op te zetten, noch om nieuwe vormen van dienstverlening te creëren.

7. Wat is de plaats van de vrijwilligersorganisaties die vandaag op dit terrein actief zijn? Worden zij ingeschakeld?

Zie eerder.

8. Wat is de kostprijs van een uitbreiding tot heel Vlaanderen? De vraag heeft geen voorwerp, gelet op het antwoord op de vorige vragen.